

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDirektiv (EU) 2015/720**2019/EØS/69/34****av 29. april 2015****om endring av direktiv 94/62/EF med hensyn til å redusere forbruket av bæreposer i tynn plast(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽²⁾,etter den ordinære regelverksprosedyren⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 94/62/EF⁽⁴⁾ ble vedtatt for å forebygge eller redusere miljøvirkningene av emballasje og emballasjeavfall. Selv om bæreposer i plast anses som emballasje i henhold til nevnte direktiv, inneholder det ikke særlige tiltak med hensyn til forbruket av slike poser.
- 2) Det nåværende forbruksnivået for bæreposer i plast fører til store avfallsmengder og ineffektiv ressursutnyttelse, og forventes å øke dersom ingen tiltak treffes. Forsøpling med bæreposer i plast er miljøforurensende og forverrer det omfattende problemet med avfall i vannforekomster, hvilket truer økosystemer i vann over hele verden.
- 3) Videre har akkumuleringen av bæreposer i plast i miljøet en tydelig negativ innvirkning på visse økonomiske virksomheter.
- 4) Bæreposer i plast med en veggtykkelse på under 50 mikrometer («bæreposer i tynn plast»), som utgjør størstedelen av det samlede antallet bæreposer i plast som forbrukes i Unionen, ombrukes sjeldnere enn bæreposer i tykkere plast. Følgelig blir bæreposer i tynn plast raskere til avfall og bidrar på grunn av sin lave vekt oftere til forsøpling.
- 5) Nåværende gjenvinningsgrad for bæreposer i tynn plast er svært lav og vil på grunn av en rekke praktiske og økonomiske vanskeligheter sannsynligvis ikke stige til et betydelige nivå i nær framtid.
- 6) I henhold til avfallshåndteringshierarkiet kommer forebygging først. Bæreposer i plast tjener flere formål og forbruket av dem vil fortsette i framtiden. For å sikre at de bæreposene i plast som er nødvendige, ikke ender opp som avfall i miljøet, bør det foreligge egnede tiltak, og forbrukerne bør informeres om riktig avfallsbehandling.
- 7) Forbruksnivåer for bæreposer i plast varierer betydelig innenfor Unionen som følge av forskjeller i forbruksvaner, miljøbevissthet og hvor effektive politiske tiltak medlemsstatene treffer. Visse medlemsstater har lyktes med å redusere forbruket av bæreposer i plast betydelig og gjennomsnittsförbruket i de sju medlemsstatene som har oppnådd de beste resultatene, utgjør bare 20 % av det gjennomsnittlige forbruket i Unionen.

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 115 av 6.5.2015, s. 11, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 242/2018 av 5. desember 2018 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), ennå ikke kunngjort.

⁽¹⁾ EUT C 214 av 8.7.2014, s. 40.

⁽²⁾ EUT C 174 av 7.6.2014, s. 43.

⁽³⁾ Europaparlamentets holdning av 16. april 2014 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og Rådets holdning ved første behandling av 2. mars 2015 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Europaparlamentets holdning av 28. april 2015 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 94/62/EF av 20. desember 1994 om emballasje og emballasjeavfall (EFT L 365 av 31.12.1994, s. 10).

- 8) Tilgangen på opplysninger om gjeldende forbruksnivåer for bæreposer i tynn plast samt disse opplysningenes nøyaktighet varierer mellom medlemsstatene. Nøyaktige og sammenlignbare opplysninger om forbruket er avgjørende for å kunne vurdere effektiviteten av reduksjonstiltakene og sikre ensartede gjennomføringsvilkår. Det bør derfor utvikles en felles metode for beregning av det årlige forbruket av bæreposer i tynn plast per person med sikte på å overvåke framdriften i å redusere forbruket av disse posene.
- 9) Det har også vist seg at forbrukeropplysninger spiller en avgjørende rolle for å nå mål om en reduksjon i forbruket av bæreposer i plast. Det er derfor nødvendig med innsats på institusjonelt plan for å øke bevisstheten om miljøvirkningene av bæreposer i plast og for å få slutt på den nåværende oppfatningen av plast som en uskadelig og billig vare.
- 10) For å fremme varige reduksjoner i gjennomsnittlig forbruksnivå for bæreposer i tynn plast bør medlemsstatene treffe tiltak for å vesentlig redusere forbruket av bæreposer i tynn plast i tråd med de overordnede målene for unionens avfallspolitikk og avfallshåndteringshierarki fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/98/EF⁽¹⁾. Slike reduksjonstiltak bør ta hensyn til gjeldende forbruksnivåer for bæreposer i plast i de enkelte medlemsstater, da høyere nivåer krever mer omfattende innsats, og ta hensyn til de reduksjoner som allerede er oppnådd. For å overvåke framdriften med hensyn til å redusere forbruket av bæreposer i tynn plast er det nødvendig at nasjonale myndigheter framlegger opplysninger om forbruket av disse i samsvar med artikkel 12 i direktiv 94/62/EF.
- 11) De tiltakene medlemsstatene skal treffe, kan omfatte bruk av økonomiske virkemidler som prisfastsettelse, skatter og avgifter, som har vist seg å være særlig effektive for å redusere forbruket av bæreposer i plast, samt markedsføringsrestriksjoner slik som forbud ved unntak fra artikkel 18 i direktiv 94/62/EF, forutsatt at disse restriksjonene er forholdsmessige og ikke-diskriminerende.
- 12) Disse tiltakene kan variere avhengig av miljøvirkningene av bæreposer i tynn plast når de gjenvinnes eller sluttbehandles, deres materialgjennvinnings- og komposteringsegenskaper, deres holdbarhet eller den særlige tiltenkte bruken av disse posene, og idet det tas hensyn til eventuelle skadelige substitusjonseffekter.
- 13) Medlemsstatene kan velge å unnta bæreposer i plast med en veggtykkelse på under 15 µm («bæreposer i svært tynn plast») som brukes som primæremballasjen for næringsmidler i løsvekt, når det kreves av hygienehensyn eller når bruken av dem forhindrer matsvinn.
- 14) Medlemsstatene kan fritt bruke inntekter generert av tiltak som er vedtatt i henhold til direktiv 94/62/EF for å oppnå en varig reduksjon i forbruket av bæreposer i tynn plast.
- 15) Holdningskampanjer rettet mot forbrukere generelt samt undervisningsprogrammer for barn kan spille en viktig rolle når det gjelder å redusere forbruket av bæreposer i plast.
- 16) I europeisk standard EN 13432 «Krav til emballasje som er gjenvinnbar gjennom kompostering og biologisk nedbryting — Prøvningsplan og vurderingskriterier for endelig godkjenning av emballasje» angis hvilke egenskaper et materiale må ha for å anses som «komposterbart», det vil si at det kan materialgjennvinnnes gjennom en organisk gjennvinningsprosess bestående av kompostering og anaerob nedbryting. Kommisjonen bør anmode Den europeiske standardiseringsorganisasjon om å utarbeide en egen standard for emballasje som kan hjemmekomposteres.
- 17) Det er viktig å sikre unionsomfattende anerkjennelse av etiketter eller merker for bæreposer i biologisk nedbrytbar og komposterbar plast.
- 18) Noen bæreposer i plast er merket som «biologisk nedbrytbar ved oksidasjon» eller «nedbrytbar ved oksidasjon» av produsentene av disse. I slike poser er det blandet tilsetningsstoffer i konvensjonell plast. På grunn av forekomsten av disse tilsetningsstoffene fragmenteres plasten over tid til små partikler som forblir i miljøet. Det kan derfor være villedende å vise til slike poser som «biologisk nedbrytbare» ettersom de ikke nødvendigvis er en løsning på problemet med forsøpling, men derimot kan bidra til å øke forurensningen. Kommisjonen bør undersøke virkningen av bruk av bæreposer i plast som er nedbrytbar ved oksidasjon, på miljøet, og framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet, herunder eventuelt en rekke tiltak for å begrense forbruket eller redusere skadelige virkninger.

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/98/EF av 19. november 2008 om avfall og om oppheving av visse direktiver (EUT L 312 av 22.11.2008, s. 3).

- 19) Tiltak som skal treffes av medlemsstatene for å redusere forbruket av bæreposer i plast, bør føre til en vedvarende reduksjon i forbruket av bæreposer i tynn plast, og bør ikke føre til en samlet økning i produksjonen av emballasje.
- 20) Tiltakene fastsatt i dette direktiv er i samsvar med kommisjonsmeldingen Veikartet for et ressurseffektivt Europa, og de bør bidra til tiltakene mot havforsøpling som er truffet i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/56/EF⁽¹⁾.
- 21) Direktiv 94/62/EF bør derfor endres.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

I direktiv 94/62/EF gjøres følgende endringer:

1) I artikkel 3 skal nye numre lyde:

- «1a. «plast» en polymer som, i henhold til artikkel 3 nr. 5 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006(*), kan være tilsatt tilsetningsstoffer eller andre stoffer, og som kan fungere som en strukturell hovedbestanddel i bæreposer,
- 1b. «bæreposer i plast» bæreposer, med eller uten håndtak, som er laget av plast, og som utleveres til forbrukerne på utsalgssteder for varer eller produkter,
- 1c. «bæreposer i tynn plast» bæreposer i plast med en veggtykkelse på under 50 mikrometer,
- 1d. «bæreposer i svært tynn plast» bæreposer i plast med en veggtykkelse på under 15 mikrometer som er nødvendige av hygienehensyn eller som benyttes som primæremballasje for næringsmidler i løsvekt, når dette bidrar til å unngå matsvinn,
- 1e. «bæreposer i plast som er nedbrytbar ved oksidasjon» bæreposer i plast laget av plastmaterialer som inneholder tilsetningsstoffer som påskynder fragmenteringen av plastmaterialet til mikrofragmenter.»

(*) Europaparlaments- og rådsforordning(EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikaliebyrå, om endring av direktiv 1999/45/EF og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 793/93 og kommisjonsforordning (EF) nr. 1488/94 samt rådsdirektiv 76/769/EØF og kommisjonsdirektiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 av 30.12.2006, s. 1).»

2) I artikkel 4 skal nye numre lyde:

«1a. Medlemsstatene skal treffe tiltak for å oppnå en varig reduksjon i forbruket av bæreposer i tynn plast på deres territorium.

Disse tiltakene kan omfatte nasjonale reduksjonsmål, opprettholdelse eller innføring av økonomiske virkemidler samt markedsføringsrestriksjoner som unntak fra artikkel 18, forutsatt at disse restriksjonene er forholdsmessige og ikke-diskriminerende.

Slike tiltak kan variere avhengig av miljøvirkningene av bæreposer i tynn plast når de er gjenvunnet eller sluttbehandlet, deres komposteringsegenskaper, holdbarhet eller særlige tiltenkte bruk.

De tiltak som treffes av medlemsstatene, skal omfatte ett eller begge av følgende:

- a) Vedtakelse av tiltak som sikrer at det årlige forbruksnivået ikke overstiger 90 bæreposer i tynn plast per person innen 31. desember 2019 og 40 bæreposer i tynn plast per person innen 31. desember 2025, eller tilsvarende mål fastsatt i vekt. Bæreposer i svært tynn plast kan unntas fra nasjonale forbruksmål.
- b) Vedtakelse av instrumenter for å sikre at bæreposer i tynn plast innen 31. desember 2018 ikke ytes vederlagsfritt på utsalgssteder for varer eller produkter, med mindre like effektive instrumenter gjennomføres. Bæreposer i svært tynn plast kan unntas fra disse tiltakene.

(¹) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/56/EF av 17. juni 2008 om fastsettelse av en ramme for fellesskapstiltak på området havmiljøpolitikk (havstrategirammedirektivet) (EUT L 164 av 25.6.2008, s. 19).

Fra 27. mai 2018 skal medlemsstatene rapportere om det årlige forbruket av bæreposer i tynn plast når de framlegger opplysninger om emballasje og emballasjeavfall for Kommisjonen i samsvar med artikkel 12.

Innen 27. mai 2016 skal Kommisjonen vedta en gjennomføringsrettsakt om fastsettelse av metoden for beregning av det årlige forbruket av bæreposer i tynn plast per person og om tilpasning av rapporteringsskjemaene som er vedtatt i henhold til artikkel 12 nr. 3. Denne gjennomføringsrettsakten skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite fastsatt i artikkel 21 nr. 2.

1b. Uten at det berører artikkel 15, kan medlemsstatene treffe tiltak, for eksempel økonomiske virkemidler og nasjonale reduksjonsmål, når det gjelder alle typer bæreposer i plast, uavhengig av deres vegtykkelse.

1c. Kommisjonen og medlemsstatene skal minst en gang i løpet av det første året etter 27. november 2016, aktivt oppmuntre til offentlige opplysnings- og holdningskampanjer om de skadelige virkninger et overdrevet forbruk av bæreposer i tynn plast har for miljøet.»

3) Ny artikkel skal lyde:

«Artikkel 8a

Særlige tiltak for bæreposer i biologisk nedbrytbar og komposterbar plast

Innen 27. mai 2017 skal Kommisjonen vedta en gjennomføringsrettsakt om fastsettelse av spesifikasjoner for etiketter eller merker for å sikre unionsomfattende anerkjennelse av bæreposer i biologisk nedbrytbar og komposterbar plast og for å gi forbrukerne korrekte opplysninger om slike posers komposteringssegenskaper. Denne gjennomføringsrettsakten skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite fastsatt i artikkel 21 nr. 2.

Senest 18 måneder etter vedtakelsen av gjennomføringsrettsakten skal medlemsstatene sikre at bæreposer i biologisk nedbrytbar og komposterbar plast er merket i henhold til spesifikasjonene fastsatt i gjennomføringsrettsakten.»

4) Ny artikkel skal lyde:

«Artikkel 20a

Rapport om bæreposer i plast

1. Innen 27. november 2021 skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet der den vurderer hvor effektiviteten av tiltakene i artikkel 4 nr. 1a for å bekjempe forsøpling, endre forbrukeratferd og fremme avfallsforebygging på unionsplan. Dersom vurderingen viser at de vedtatte tiltakene ikke er virkningsfulle, skal Kommisjonen undersøke andre muligheter for å oppnå en reduksjon i forbruket av bæreposer i tynn plast, herunder fastsettelse av realistiske og oppnåelige mål på unionsplan, og, der det er hensiktsmessig, framlegge forslag til regelverk.

2. Innen 27. mai 2017 skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet med en undersøkelse av hvilken innvirkning bruk av bæreposer i plast som er nedbrytbar ved oksidasjon, har på miljøet, og, der det er hensiktsmessig, framlegge forslag til regelverk.

3. Innen 27. mai 2017 skal Kommisjonen vurdere livssyklusvirkninger av forskjellige muligheter for å redusere forbruket av bæreposer i svært tynn plast, og, der det er hensiktsmessig, framlegge forslag til regelverk.»

5) I artikkel 22 nr. 3a erstattes første ledd med følgende ledd:

«3a. Forutsatt at målene fastsatt i artikkel 4 og 6 nås, kan medlemsstatene innarbeide bestemmelsene i artikkel 4 nr. 1a og 7 ved avtaler mellom vedkommende myndigheter og de berørte økonomiske sektorene.»

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal innen 27. november 2016 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 3

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 29. april 2015.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

For Rådet

Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA

President
